BEZPIECZEŃSTWO EDUKACYJNE STUDENTÓW PSW

PSW STUDENTS' SAFETY EDUCATION

Rozprawy Społeczne, nr 2 (IX), 2015

Agnieszka Smarzewska, Ewelina Melaniuk, Adam Szepeluk, Agnieszka Dymicka
Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Smarzewska A., Melaniuk E., Szepeluk A., Dymicka A. (2015), *Bezpieczeństwo edukacyjne studentów PSW*. Rozprawy Społeczne, 2 (IX), s. 71-80.

Streszczenie: Na kreowanie bezpieczeństwa edukacyjnego wpływa szereg czynników. Ze strony studenta jest to: podjęcie decyzji o kontynuacji nauki oraz dokonanie wyboru uczelni i kierunku studiów. Z kolei uczelnia tworzy ofertę edukacyjną, dystrybuuje informacje do odbiorców. W artykule przedstawiono działania Uczelni, z uwzględnieniem podziału na wydziały, skierowane na zaspokojenie potrzeb kandydatów na studia, a w konsekwencji studentów. Przedsięwzięcia te stają się szansą dla studentów na zgłaszanie zapotrzebowania na uzyskanie kompetencji w trakcie studiów czy realizacji oczekiwań edukacyjnych. Efektem tego jest posiadanie informacji w zakresie budowania oferty edukacyjnej skierowanej do skoncentrowanego grona odbiorców, z szansą sukcesu w rekrutacji. Badanie zrealizowano na grupie 710 studentów. W wyniku przeprowadzonych analiz zbudowano wydziałowy profil studenta.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo edukacyjne, wybór uczelni i kierunku studiów, kompetencje

Summary: A number of factors affect the educational safety creation. On the part of the student is: the decision to continue their education and to choose the university and the faculty. The university creates educational offer, distributes information to the public. The article presents the activities of the university, including the division into departments, aimed at meeting the needs of candidates, and consequently students. These projects are an opportunity for students to gain nominations competence during the study and implementation of educational expectations. The effect of this is to have information on building educational offer addressed to the concentrated audience, with the chance of success in recruiting. The study was carried out on a group of 710 students. As a result of analysis of the profile of the student's department was built.

Keywords: safety education, choice of university and faculty, competences

Wstęp

Bezpieczeństwo edukacyjne studentów przejawia się w możliwości realizacji rozwoju osobistego, naukowego, a w konsekwencji zawodowego (Smarzewska, Melaniuk 2013, 2014a). Celem zaspokojenia bezpieczeństwa edukacyjnego studentów PSW uczelnia podejmuje szereg działań, m.in. prowadzi analizy zapotrzebowania studentów na określone umiejętności czy kompetencje (Smarzewska, Melaniuk 2014b), weryfikuje plany studiów, uwzględniając zapotrzebowania rynku pracy oraz wzbogaca ofertę zajęć ponadprogramowych i pozaprogramowych (Karwacka 2014).

Realizacja bezpieczeństwa edukacyjnego w podjętej tematyce zostanie ukazana poprzez analizę motywów podjęcia studiów, wyboru uczelni oraz kierunku studiów. Nieodłączną częścią tej analizy jest poznanie oczekiwań studentów w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej, a także zapotrzebowania na zdobycie kompetencji społecznych w trakcie cyklu kształcenia.

Adres do korespondencji: Agnieszka Smarzewska, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska,
e-mail: a.smarzewska@pswbp.pl, tel. 83 344 99 44

Artykuł ma charakter eksploracyjny i eksplanacyjny. Eksploracja dotyczy poznania motywów wyboru uczelni oraz kierunku studiów, źródeł informacji, oczekiwań studentów oraz zapotrzebowania na określone kompetencje, eksplanacja zaś wyodrębnienia wartości najistotniejszych we wskazanych obszarach.

W związku z powyższym, celem artykułu jest przedstawienie preferencji wyboru uczelni i kierunku studiów przez studentów PSW w Białej Podlaskiej, a także określenie kluczowych oczekiwań w zaspokajaniu ich potrzeb edukacyjnych.

Czynnikiem mogącym stanowić punkt odniesienia do wskazanych obszarów eksploracyjnych i eksplanacyjnych może być pojęcie aspiracji i jej poziomu w kontekście percepcji młodego człowieka. Autorzy słowników, słowu aspiracja implikowanemu w obszarze nauk społecznych nadają różnorodne znaczenia. Władysław Kopaliński w Słowniku wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych określa aspirację jako „dążenie (do osiągnięcia czegoś), pragnienie (dopięcia celu, dobicia do czegoś)" (Kopaliński 2014, s. 48). W Wielkiej encyklopedii powszechnej, słowu aspiracja przypisano dwa znaczenia: potoczne i psychologiczne. W rozumieniu potocznym aspiracja to „pragnienie czegoś: dążenie do osiągnięcia czegoś", w ujęciu psychologicznym zaś to "dążenie do osiągnięcia nakreślonych sobie

celów, pragnienie realizacji wyższych wartości, jak różnego rodzaju ideały życiowe, światopoglądowe" (Suchodolski 1962, s. 417). Godną uwagi, w kontekście zaspokojenia aspiracji studentów przez podnoszenie swojego poziomu wiedzy, umiejętności, kwalifikacji poprzez studiowanie, wydaje się definicja Bronisława Gołębiowskiego, który w „Dynamice aspiracji" wyjaśnia, że „aspiracje są motywem postaw i motywem działania, określanym jako, potrzeby, dążenia i zainteresowania, które jednostka planuje realizować, pretenduje do ich zaspokajania w określonym czasie i warunkach, przy pomocy działania własnego, innych ludzi, bądź własnego i innych" (Gołębiowski 1977, s. 84-85).

Przytoczone definicje, nie wyczerpują bogatego znaczeniowego katalogu pojęcia „aspiracja", co więcej, nie prowadzą do podjęcia analizy porównawczej wynikającej z analizy definicji tego pojęcia, jak również nie odnoszą się do samej definicji poziomu aspiracji, mają jedynie uzmysłowić pozycję aspiracji w procesie edukacji.

W obliczu tak wielopłaszczyznowych i wielokierunkowych oczekiwań stoi szkolnictwo wyższe. Obecna sytuacja demograficznego niżu stawia zatem przed uczelniami zadanie większej koncentracji na badaniach oczekiwań, a w konsekwencji sprostania aspiracjom młodzieży.

Organizacja badań

Badaniami objęto 710 studentów pierwszego roku Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dwóch wydziałów: Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych – WNET (n=348; 49,0%) oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych – WNoZiNS (n=362; 51,0%). Badanie przeprowadzono dnia 01 października 2014 roku. Wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego, a podstawowym narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, stanowiący narzędzie badawcze Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na uczelni (Załącznik 4 do WSZJK). Wyniki badań poddano analizie statystycznej przy użyciu programu STATISTICA 10. Ze względu na charakter zadawanych pytań (pytania wielokrotnego wyboru) obliczono procent wskazań każdej odpowiedzi na poszczególne pytanie oraz przy użyciu testu Chi kwadrat Pearsona zbadano istnienie różnic istotnych statystycznie pomiędzy studentami dwóch wydziałów. We wszystkich analizowanych przypadkach przyjęto poziom istotności p=0,05. Odpowiedzi studentów różniące się istotnie statystycznie oznaczono gwiazdką (*).

Na rysunku 1 zaprezentowano rozkład badanych studentów według kierunku studiów z podziałem na wydziały.

Rysunek 1. Rozkład badanych studentów według kierunku studiów z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

W grupie badawczej najliczniejszą reprezentację stanowią studenci kierunków bezpieczeństwo narodowe (10,2% ogółu), informatyki (9,6%), finansów i rachunkowości oraz fizjoterapii (po 9,4%), co wynika z rachunku rekrutacyjnego. Można zauważyć, iż na każdym z wydziałów występują trzy wiodące kierunki pod względem liczby studentów. Na WNET są to: bezpieczeństwo narodowe, informatyka oraz finanse i rachunkowość, natomiast na WNoZiNS fizjoterapia, turystyka i rekreacja oraz pielęgniarstwo.

Decyzje o wyborze uczelni i kierunku studiów – ujęcie wydziałowe

Analizując kwestie dotyczące powodów kontynuacji kształcenia po zakończeniu etapu ponadgimnazjalnego, warto wspomnieć o obowiązku nauki, który w Polsce w brzmieniu konstytucyjnym trwa do osiemnastego roku życia (Konstytucja RP 1997). Przeniesienie tego zapisu zostało również zaakcentowane w dokumentach oświatowych (Ustawa o systemie oświaty 1991). Etap ten zamyka w pewien sposób możliwość stosowania środków sankcjonujących obowiązek normowany przepisami prawa, zaczynając nabierać cech wypływających z intelektualnej potrzeby kontynuacji nauki, chęci podnoszenia swoich kwalifikacji, umiejętności oraz zdobycia dobrze płatnego zawodu, itp.

Najczęstszym powodem podjęcia studiów w PSW w Białej Podlaskiej w roku akademickim 2014/2015 przez studentów zarówno WNET, jak i WNoZiNS było zdobycie dobrze płatnego zawodu oraz zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych – rysunek 2.

Należy jednak zaznaczyć różnice w wartościach wskazań studentów. W grupie badanych z WNET dominuje odpowiedź „zdobycie dobrze płatnego zawodu" (blisko 50,0% wskazań), z kolei zaś dla studentów WNoZiNS „zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych" – 45% wskazań. W przypadku każdego ze wskazanych powodów wystąpiła zależność istotna statystycznie, co oznacza, iż wybór odpowiedzi jest zależny od przynależności studenta do wydziału. Ważnym zauważenia jest fakt, iż w całej kafeterii odpowiedzi tylko dwie z nich (z największą liczbą wskazań badanych) wykazały zależność istotną statystycznie. Można zatem przyjąć stwierdzenie, iż dla studentów podejmujących naukę na kierunkach studiów w ramach WNET głównym motywem podjęcia studiów jest zdobycie dobrze płatnego zawodu, zaś na WNoZiNS – zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych.

Wskazane przez studentów powody podjęcia studiów ściśle wiążą się z wybranymi przez nich kierunkami studiów. Głównymi motywami wyboru kierunku studiów przez badanych studentów są

Rysunek 2. Powody podjęcia studiów przez badanych studentów z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

zbieżność z zainteresowaniami (ponad 60% wskazań), perspektywa znalezienia pracy (blisko 50%) oraz perspektywa wysokich zarobków (około 20%) – rysunek 3. Porównując odpowiedzi studentów z uwzględnieniem wydziałów należy zauważyć, iż studenci z WNET częściej wskazywali perspektywę znalezienia pracy i wysokich zarobków, niż ich koledzy z WNoZiNS, którzy kierowali się własnymi zainteresowaniami.

Takie zdywersyfikowanie wyborów odpowiedzi jest zbieżne z powodami podjęcia studiów, gdzie w grupie studentów WNET zdobycie dobrze płatnego zawodu jest możliwe w przypadku właściwie wybranego kierunku studiów, który jest kojarzony z perspektywą znalezienia pracy i osiągnięciem wysokich zarobków. Z kolei główny powód podjęcia studiów przez studentów WNoZiNS (zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych) wpisuje się w zbieżność z zainteresowaniami badanych. Należy zaznaczyć, iż w przypadku motywów wyboru kierunku studiów nie stwierdzono zależności istotnej statystycznie od przynależności studenta do wydziału.

O wyborze Uczelni, w której kandydaci podjęli naukę zadecydowała bliskość miejsca zamieszkania (48,1% wskazań), prestiż uczelni (25,3%) oraz obecność znajomych, którzy studiują na uczelni (25,2%). Uwzględniając podział badanych na wydziały należy stwierdzić, iż w grupie studentów WNET bliskość miejsca zamieszkania, niższe niż w innych miastach koszty utrzymania oraz obecność znajomych wśród studentów są ważniejsze niż u studentów WNoZiNS. Dla tej grupy badanych większe znaczenie ma prestiż uczelni oraz moda na dany kierunek studiów, a nawet przypadek. Co istotne motyw „zadecydował o tym przypadek" wykazuje zależność istotną statystycznie, podobnie jak „bliskość miejsca zamieszkania". Oznacza to, iż motyw wyboru uczelni wykazuje zależność istotną statystycznie w odniesieniu do wydziału. Można zatem stwierdzić, iż dla grupy studentów WNET istotnym kryterium wyboru uczelni jest bliskość miejsca zamieszkania, z kolei dla studentów WNoZiNS blisko dwukrotnie częściej, niż dla studentów WNET – przypadek. Szczegółowe zestawienie analizowanych treści ujęto w tabeli 1. W odniesieniu do pozostałych motywów wyboru uczelni nie stwierdzono zależności istotnej statystycznie.

Rysunek 3. Motywy wyboru kierunku studiów przez badanych studentów z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Motywy wyboru Uczelni przez badanych studentów z podziałem na wydziały

Motywy wyboru Uczelni przez badanych studentów:	WNET	WNoZiNS	Ogółem
prestiż uczelni χ2=0,67; p=0,413	23,85%	26,52%	25,32%
modny kierunek χ2=1,12; p=0,289	15,52%	18,51%	16,97%
bliskość od miejsca zamieszkania χ2=11,28; p<0,001*	54,31%	**41,71%**	48,09%
niższe niż w innych miastach koszty utrzymania χ2=2,04; p=0,153	19,54%	15,47%	17,54%
wysoki poziom kadry naukowej χ2=0,07; p=0,794	16,67%	17,40%	17,11%
infrastruktura (nowoczesne budynki, akademik,itd) χ2=0,34; p=0,562	15,52%	17,13%	16,41%
znajomi też tutaj studiują χ2=3,79; p=0,051	28,45%	22,10%	25,18%
opinia moich rodziców χ2=0,77; p=0,381	4,60%	6,08%	5,37%
zadecydował o tym przypadek χ2=4,71; p=0,030*	**7,76%**	**12,71%**	10,18%
nie dostałem/am się na inną uczelnię χ2=0,12; p=0,724	5,46%	6,08%	5,80%
inny χ2=1,14; p=0,286	1,72%	0,83%	1,27%

* istotne zróżnicowanie przy p<0,05
Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 4. Źródła poszukiwania informacji na temat wybranego kierunku studiów i Uczelni przez badanych studentów z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

Głównym źródłem poszukiwania informacji na temat wybranego kierunku studiów i Uczelni jest strona internetowa uczelni (ponad 80% wskazań), opinia rodziny lub znajomych (ponad 25%) oraz materiały promocyjne i polecenie przez studenta (po około 17%) – rysunek 4. Należy zwrócić uwagę, iż media (prasa, radio, TV, spoty reklamowe), spotkania w szkole macierzystej, obecność na uczelni przy okazji imprez kulturalnych, czy polecenie przez pracownika stanowią w znikomym stopniu źródło pozyskiwania informacji o kierunku studiów i Uczelni.

Przynależność studentów do wydziału jest istotna statystycznie w przypadku takich źródeł jak strona internetowa Uczelni, portale społecznościowe i edukacyjne, Dni Otwarte Uczelni oraz spoty reklamowe. Oznacza to, iż dla studentów WNET istotniejszymi źródłami informacji o studiach i Uczelni jest strona internetowa Uczelni oraz Dni Otwarte,

Rysunek 5. Oczekiwania badanych studentów w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej przygotowanej przez PSW z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

niż dla studentów WNoZiNS, dla których istotniejsze są portale społecznościowe i edukacyjne oraz spoty reklamowe.

Uczestnicząca w badaniu grupa studentów miała możliwość wyrażenia własnych oczekiwań w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej przygotowanej przez PSW w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa edukacyjnego. Spośród szerokiej kafeterii odpowiedzi studenci oczekują spotkań z ciekawymi ludźmi (powyżej 44% wskazań), kursów językowych (ponad 29%), wyjazdów studyjnych/wycieczek naukowych (ponad 30%), zajęć sportowych (ponad 27%) oraz odbycia praktyk/staży/studiów zagranicznych w trakcie nauki (co najmniej 23% badanych) – rysunek 5.

W grupie oczekiwań należy odnotować występującą zależność istotną statystycznie w odniesieniu do wydziału w zakresie oczekiwań studentów:

- WNET – kursy komputerowe oraz zajęcia wyrównawcze,
- WNoZiNS – spotkania z ciekawymi ludźmi, możliwość odbycia praktyk/staży/studiów zagranicznych w trakcie nauki, kursy językowe oraz wolontariat.

Zatem przynależność do wydziału jest zdeterminowana specyfiką oczekiwań studentów odnośnie portfolio edukacyjnego Uczelni. Informacja taka może posłużyć budowie aktywnej promocji skierowanej do kandydatów na studia. Koncentracja na oczekiwaniach „klientów – kandydatów na studia" staje się świadomą orientacją Uczelni w zapewnieniu bezpieczeństwa edukacyjnego.

Równie istotną kwestią staje się znajomość zapotrzebowania studentów w zakresie rozwoju kompetencji w trakcie cyklu kształcenia. W kwestionariuszu ankiety wykorzystanym w badaniu przyjęto układ kompetencji oparty na zapotrzebowaniu pracodawców na rynku pracy. Pożądanymi kompetencjami w organizacjach są kompetencje interpersonalne, następnie umiejętności skoncentrowane na wynikach i rozwiązywaniu problemów. Zatem kolejność kompetencji zamieszczonych w tabeli 2 nie ma przypadkowego charakteru. Kompetencja wymieniona jako pierwsza, tj. „umiejętność współpracy" jest istotna dla ponad 80% pracodawców, kolejna „jasne i przejrzyste komunikowanie się" dla ponad 70% z nich, zaś ostatnia z kompetencji „umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce" dla co najmniej 20% pracodawców (Armstrong 2011, 192-193).

Zatem odnosząc się do powyższego, należy stwierdzić, iż badani studenci posiadają świadomość nabycia i rozwoju kompetencji, i tak jak w przypadku najważniejszej dla pracodawców, studenci zgłosili chęć jej opanowania, jako najważniejszej z całej grupy (blisko 50% badanych). W grupie kompetencji, które studenci chcą opanować znalazły się też takie, jak kreatywność, umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, jasne i przekonujące komunikowanie się, orientacja na wyniki, planowanie i organizacja oraz rozwiązywanie problemów. Warto podkreślić, iż w przypadku pięciu kompetencji wystąpiła zależność istotna statystycznie, która wskazuje, iż studenci WNoZiNS posiadają istotniejsze zapotrzebowanie na wskazane kompetencje, niż studenci WNET. Dotyczy to takich umiejętności jak komunikowanie się, kierowanie i dbanie o rozwój pracowników, orientacja na zmiany, asertywność i poczucie własnej wartości oraz umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce.

Tabela 2. Kompetencje, które chcieliby opanować w trakcie studiów badani studenci z podziałem na wydziały

Kompetencje, które chcieliby opanować w trakcie studiów badani studenci:	WNET	WNoZiNS	Ogółem
umiejętność współpracy $\chi2=2,72$; $p=0,099$	52,87%	46,69%	49,65%
jasne i przekonujące komunikowanie się $\chi2=13,85$; $p<0,001$*	**25,86%**	**38,95%**	32,53%
umiejętność kierowania i dbanie o rozwój pracowników $\chi2=4,01$; $p=0,045$*	**12,07%**	**17,40%**	14,85%
ukierunkowanie na klienta zewnętrznego lub/i wewnętrznego $\chi2=0,04$; $p=0,835$	9,48%	9,94%	9,76%
realizacja celów (orientacja na wyniki) $\chi2=0,46$; $p=0,496$	33,05%	30,66%	31,82%
rozwiązywanie problemów $\chi2=3,26$; $p=0,071$	26,15%	32,32%	29,42%
planowanie i organizacja $\chi2=3,75$; $p=0,053$	27,01%	33,70%	30,55%
specjalistycznej wiedzy teoretycznej $\chi2=1,75$; $p=0,185$	13,79%	17,40%	15,56%
przywództwo $\chi2=1,16$; $p=0,282$	15,52%	12,71%	14,00%
podejmowanie decyzji $\chi2=0,54$; $p=0,462$	25,86%	23,48%	24,61%
orientacja na zmiany $\chi2=10,55$; $p=0,001$*	**4,31%**	**10,77%**	7,64%
wykazywanie inicjatywy $\chi2=0,87$; $p=0,350$	9,20%	11,33%	10,33%
kreatywność $\chi2=1,27$; $p=0,259$	41,38%	45,58%	43,71%
zarządzanie informacją $\chi2=2,42$; $p=0,120$	18,39%	14,09%	16,27%
asertywność, poczucie własnej wartości $\chi2=8,25$; $p=0,004$*	**16,38%**	**25,14%**	20,79%
umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce $\chi2=6,29$; $p=0,012$*	**34,20%**	**43,37%**	39,04%

*istotne zróżnicowanie przy $p<0,05$
Źródło: opracowanie własne.

W prowadzonych badaniach, wprawdzie grupę respondentów stanowili studenci pierwszego roku to jednak podjęto próbę pozyskania informacji na temat planów na przyszłość. Zdecydowana większość badanych (co najmniej 64% wskazań na obu wydziałach) zamierza szukać pracy, zaś 1/3 badanych planuje kontynuować naukę. W obszarze planów na przyszłość (rys. 6) zależność istotną statystycznie zaobserwowano w przypadku planu wyjazdu za granicę. Można stwierdzić, iż jest to istotne dla studentów WNoZiNS. Wniosek jest kompatybilny z faktem, iż dla tej grupy badanych istotne są także oczekiwania w zakresie kursów językowych oraz odbycia praktyk/staży/studiów zagranicznych w trakcie nauki. Warto przypomnieć, iż to na WNoZiNS znajdują się kierunki studiów m.in. takie jak filologia angielska, filologia rosyjska oraz turystyka i rekreacja.

Zatem wybór kierunku studiów, a tym samym przynależność do wydziału staje się świadomą decyzją studenta, w którą wpisane są określone oczekiwania i potrzeby edukacyjne, składające się na jego bezpieczeństwo.

Odpowiedzi na postawione pytania obrazują, na ile podjęta decyzja jest decyzją, która uwzględnia aspiracje zawodowe i sytuację na rynku pracy, a na ile zawiera w sobie imperatyw bardziej pesymistyczny zakładający, że osoby ze średnim wykształceniem widzą w dyplomie uczelni wyższej rosnącą szansę na znalezienie zatrudnienia.

Profil studenta WNET oraz WNoZiNS

Przeprowadzone analizy i wnioskowanie pozwalają na budowę profilu studenta w odniesieniu do wydziału, uwzględniając zależności istotne statystycznie badanych zmiennych. Wybór cechy determinowała wartość zmiennej w odniesieniu do wydziału. W tabeli 3 zestawiono wartości jakościowe wyszczególnionych cech: powód podjęcia studiów, motyw wyboru Uczelni, źródła poszukiwania informacji na temat wybranego kierunku studiów i Uczelni, oczekiwania w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej, kompetencje do opanowania w trakcie studiów oraz plany na przyszłość, składających się na profil studenta.

Powodem podjęcia studiów przez studenta WNET jest zdobycie dobrze płatnego zawodu, a w perspektywie znalezienie pracy. Wybierając Uczelnię kierują się bliskością Uczelni od miejsca zamieszkania. Głównym źródłem informacji na temat Uczelni i kierunku studiów jest strona internetowa Uczelni. Zgłaszają zapotrzebowanie na kursy komputerowe oraz zajęcia wyrównawcze, które zapewnią im poczucie bezpieczeństwa edukacyjnego w trakcie studiów.

Z kolei student WNoZiNS podejmuje studia w celu zaspokojenia potrzeb intelektualnych oraz dokonuje wyboru kierunku zbieżnego z jego zainteresowaniami. O wyborze Uczelni decyduje przypadek. Źródłem poszukiwania informacji o kierunku studiów i Uczelni są portale społecznościowe. W trak-

Rysunek 6. Plany badanych studentów na przyszłość (po ukończeniu studiów w PSW) z podziałem na wydziały
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3. Wydziałowy profil studenta

Wyszczególnienie cech	WNET	WNoZiNS
powód podjęcia studiów	zdobycie dobrze płatnego zawodu	zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych
motyw wyboru Uczelni	bliskość od miejsca zamieszkania	zadecydował o tym przypadek
źródła poszukiwania informacji na temat wybranego kierunku studiów i Uczelni	strona internetowa Uczelni	portale społecznościowe
oczekiwania w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej	kursy komputerowe zajęcia wyrównawcze	spotkania z ciekawymi ludźmi możliwość odbycia praktyk/staży/studiów zagranicznych w trakcie studiów
kompetencje do opanowania w trakcie studiów	–	umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce jasne i przekonujące komunikowanie się
plany na przyszłość	–	wyjazd za granicę

Źródło: opracowanie własne.

cie studiów chce spotkać ciekawych ludzi oraz liczy na możliwość zdobycia doświadczenia podczas wyjazdów zagranicznych, co wiąże się z jego planami na przyszłość. W celu realizacji oczekiwań student WNoZiNS chciałby pozyskać lub rozwinąć umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce oraz komunikowania się.

Podsumowanie i wnioski

Ustawa o szkolnictwie wyższym stawia przed uczelniami określone zadania podkreślając, że uczelnia jest autonomiczna we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie. Możliwość ustalania programów kształcenia, uwzględniając efekty kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, dla wyodrębnionych obszarów kształcenia stwarza uczelniom, pod pewnymi rygorami, możliwość dostosowywania programów kształcenia do zachodzących zmian w szeroko rozumianym otoczeniu społeczno-gospodarczym (Dz.U.2005 nr 164 poz.1365 z późn.zm.). Tym bardziej zasadne wydają się pytania postawione studentom Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej o powody podjęcia studiów, motywy wyboru uczelni, kierunku studiów oraz oczekiwania w zakresie oferty edukacyjnej.

Bogdan Suchodolski, jeden z najwybitniejszych polskich humanistów pisał, iż „pojawienie się wykształcenia i wiedzy na ścieżce do awansu życiowego oznacza powrót do normalności. Wykształcenie stwarza bowiem realne szanse przejęcia przez człowieka odpowiedzialności za swój los. Pozwala ono wyjść poza poznawanie świata faktów do świata wartości, a to pozwala kształtować egzystencję" (Wróblewska 2001, s.38).

W tym duchu autorzy opracowania, mając świadomość, że możliwość wyboru to ciągły imperatyw, a zarazem ciągły dylemat w życiu człowieka, stawiają pytania i analizują odpowiedzi, aby w sposób poparty wynikami badań lepiej zrozumieć aspiracje, oczekiwania i motywy podejmowanych przez młodych ludzi decyzji.

Mając na uwadze powyższe oraz uwzględniając analizę materiału badawczego wysunięto następujące wnioski:

1. Dla studentów podejmujących naukę na kierunkach studiów w ramach WNET głównym motywem podjęcia studiów było zdobycie dobrze płatnego zawodu, a przy wyborze kierunku studiów – perspektywa znalezienia pracy. Natomiast studenci WNoZiNS, podejmując studia wyższe kierowali się potrzebą zaspokojenia własnych potrzeb intelektualnych oraz wybór kierunku studiów zbiegał się z ich zainteresowaniami.
2. Wybór Uczelni przez studentów PSW w Białej Podlaskiej determinowała jej bliskość od miejsca zamieszkania studenta, prestiż oraz obecność studiujących znajomych.
3. W poszukiwaniu informacji o kierunku studiów i Uczelni główne źródło stanowiła strona internetowa Uczelni.
4. Wśród oczekiwań studentów w zakresie oferty edukacyjnej dominowały potrzeby takie, jak spotkania z ciekawymi ludźmi, możliwość odbycia praktyk/staży/studiów zagranicznych w trakcie nauki, wyjazdy naukowe, kursy językowe oraz zajęcia sportowe.
5. Wystąpiła zależność istotna statystycznie w odniesieniu do kompetencji, wynikająca z przynależności do wydziału. Studenci WNoZiNS zgłosi-

li większe niż studenci WNET zapotrzebowanie na kompetencje, takie jak komunikowanie się, kierowanie i dbanie o rozwój pracowników, orientacja na zmiany, asertywność i poczucie własnej wartości oraz umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce.

6. W zakresie planów na przyszłość, studenci PSW w Białej Podlaskiej zamierzają szukać pracy (64%) oraz w przypadku 1/3 badanych – kontynuować naukę.
7. Na podstawie przeprowadzonych analiz zbudowano wydziałowy profil studenta.

Niniejsze opracowanie wpisuje się w cykl prowadzonych badań z zakresu bezpieczeństwa edukacyjnego. Przedstawione wyniki pozwalają na podniesienie jakości decyzji w obszarze działań rekrutacyjnych i promocyjnych Uczelni. Uzyskane wyniki dają podstawę do budowania profilowanych komunikatów do określonej grupy odbiorców, tym samym gwarantując realizację bezpieczeństwa edukacyjnego. Badania prowadzone w tym zakresie to tak naprawdę „szycie na miarę" oferty edukacyjnej ze znajomością jej skutków.

Literatura:

1. Armstrong M. (2011), *Zarządzanie zasobami ludzkimi*. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
2. Gołębiowski B. (1977), *Dynamika aspiracji*. KiW, Warszawa.
3. Karwacka D. (2014), *Bezpieczeństwo społeczne Studentów PSW w Białej Podlaskiej w kontekście realizacji zajęć dodatkowych*. W: M. Kubiak, A. Smarzewska (red.), *Perspektywy bezpieczeństwa narodowego w XXI wieku*. Wyd. PSW JPII, Biała Podlaska, s. 94-109.
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (art. 70 ust. 1 zd. 2, Dz.U. 1997, Nr 78 poz. 483).
5. Kopaliński W. (1994), *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych.* Wiedza Powszechna, Warszawa.
6. Smarzewska A., Melaniuk E. (2013), *Bezpieczeństwo edukacyjne absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu bialskiego i miasta Biała Podlaska zapewniane przez PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w latach 2010-2012*. Rozprawy Społeczne, 2 (VII), s. 163–174.
7. Smarzewska A., Melaniuk E. (2014), *Kompetencje studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe PSW w Białej Podlaskiej.* Kwartalnik Bellona, nr 4, s. 175–185.
8. Smarzewska A., Melaniuk E. (2014), *Wpływ oceny na dyplomie na możliwość zatrudnienia absolwentów kierunku Bezpieczeństwo Narodowe*. Rozprawy Społeczne, 4 (VIII), s. 43–49.
9. Suchodolski B. (1962), przew. kom. red., *Wielka encyklopedia powszechna*. PWN.
10. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz.U.2005 nr 164 poz.1365 z późn.zm.).
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (art. 15 ust. 1, Dz.U. 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
12. Wróblewska W. (2001), *Aspiracje edukacyjne studentów*. Trans Humana Wydawnictwo Uniwersyteckie, Białystok.
13. Załącznik 4 do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej zatwierdzonego Uchwałą nr 14/2012 Senatu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 02.03.2012 roku; uchwały zmieniające: Uchwała Senatu nr 99/2013 z dnia 29.11.2013 roku, Uchwała Senatu nr 5/2014 z dnia 24.01.2014 r. oraz Uchwała Senatu nr 53/2014 z dnia 27.06.2014 r.